

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/1/2002

POLITYK ROKU 2001

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ 2002

Grudzień to czas podsumowań, bilansów i ocen kończącego się roku - także w odniesieniu do osób odgrywających znaczącą rolę na scenie politycznej. Miniony rok był rokiem wyborów do parlamentu - zwycięstw i porażek pociągających za sobą istotne zmiany w układzie sił politycznych. Jak w tym kontekście ocenieni zostali poszczególni politycy? Który z nich - zdaniem ankietowanych - zasłużył na tytuł polityka roku 2001? Odpowiedź na te pytania przyniosły wyniki grudniowego sondażu¹.

Po raz kolejny pierwsze miejsce w naszym corocznym rankingu² zajął Aleksander Kwaśniewski. Jedna trzecia ankietowanych (33%, o 2 punkty więcej niż przed rokiem) wytypowała obecnego prezydenta na polityka roku. Pozostali politycy pojawiali się w wypowiedziach respondentów znacznie rzadziej.

Aleksandra Kwaśniewskiego częściej wymieniali respondenci starsi i w średnim wieku niż młodzi, częściej też osoby z wyższym wykształceniem.

Drugie miejsce w tym rankingu, jednak ze znacznie gorszym wynikiem niż prezydent, zajął Andrzej Lepper (8%). Popularność lidera Samoobrony po sukcesie wyborczym tego ugrupowania wydaje się zrozumiała. Jednak trzeba pamiętać, że nasz sondaż miał miejsce po sejmowym wystąpieniu Andrzeja Leppera, w którym zaatakował on całą klasę polityczną, a pod adresem wielu polityków wysunął poważne oskarżenia, co m.in. przyczyniło się do odwołania go z funkcji wicemarszałka Sejmu.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (139) przeprowadzono w dniach 7-10 grudnia 2001 roku na liczącej 960 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Ankietowani odpowiadali na pytanie otwarte, tzn. nie korzystali z gotowych list z nazwiskami, lecz wymieniali nazwisko tylko jednego polityka, który ich zdaniem zasługuje na tytuł polityka roku 2001.

Andrzeja Leppera docenili przede wszystkim rolnicy, mieszkańcy wsi w ogóle, osoby młode, respondenci z wykształceniem podstawowym, zasadniczym zawodowym i średnim, a także badani żyjący w złych warunkach materialnych oraz osiągający niskie dochody. Spośród grup społeczno-zawodowych najczęściej typowali lidera Samoobrony na polityka roku robotnicy niewykwalifikowani, pracownicy fizyczno-umysłowi oraz badani pracujący na własny rachunek i bezrobotni (zob. tabelę aneksową).

		CBOS
Któremu z polskich polityków należy się, Pana(i) zdaniem, miano polityka roku 2001 ? Chodzi o człowieka, który najlepiej działał, zrobił najwięcej w interesie kraju, społeczeństwa, ludzi takich jak Pan(i).		
Aleksander Kwaśniewski		33%
Andrzej Lepper		8%
Lech Kaczyński		6%
Leszek Miller		4%
Andrzej Olechowski		2%
Jolanta Kwaśniewska		1%
Marek Borowski		1%
Jarosław Kalinowski		1%
Jerzy Buzek		1%
Jan Olszewski		1%
Władysław Bartoszewski		1%
Leszek Balcerowicz		1%
Inni politycy, których nazwiska wymieniało mniej niż 0,5% ankietowanych		3%
Żaden, nikt, nie ma takiego		20%
Nie wiem, nie znam, trudno powiedzieć		17%
Ankietowani mogli wymienić tylko jednego polityka.		

Wyraźnie częściej niż inni politycy wymieniani byli Lech Kaczyński (6%) oraz Leszek Miller (4%), który zyskał na popularności po zwycięstwie wyborczym koalicji SLD-UP i objęciu funkcji premiera, a także Andrzej Olechowski (2%). Warto zauważyć, że popularność lidera Prawa i Sprawiedliwości jest większa wśród mieszkańców dużych miast (powyżej 100 tys. ludności) niż mniejszych miejscowości, znacząco częściej wymieniają go również osoby pracujące na własny rachunek.

Wśród polityków, którzy w minionym roku - zdaniem co najmniej 1% ankietowanych - wyróżniali się swoją działalnością, znaleźli się także: Marek Borowski, Jerzy Buzek, Jarosław Kalinowski i Jolanta Kwaśniewska. Natomiast Leszek Balcerowicz, Władysław Bartoszewski i Jan Olszewski wymieniani byli przez niespełna 1% ankietowanych (ale nie mniej niż 0,5%).

Co piąty respondent (20%) uznał, iż żaden z polityków nie zasługuje na wyróżnienie - że nie ma nikogo, kto zrobił dostatecznie dużo dla kraju, społeczeństwa czy zwykłych ludzi, by przyznać mu tytuł polityka roku 2001. Co szósty badany (17%) nie miał wyrobionej opinii w tej sprawie, ale warto podkreślić, że liczba takich osób jest co roku mniejsza.

Tabela 1

Któremu z polskich polityków należy się, Pana(i) zdaniem, miano „polityka roku”? Chodzi o człowieka, który najlepiej działał, zrobił najwięcej w interesie kraju, społeczeństwa, ludzi takich jak Pan(i)				
1997	1998	1999	2000	2001
Aleksander Kwaśniewski 20%	Aleksander Kwaśniewski 21%	Aleksander Kwaśniewski 26%	Aleksander Kwaśniewski 31%	Aleksander Kwaśniewski 33%
Marian Krzaklewski 9%	Jerzy Buzek 14%	Leszek Balcerowicz 6%	Andrzej Olechowski 4%	Andrzej Lepper 8%
Włodzimierz Cimoszewicz 4%	Leszek Balcerowicz 5%	Jerzy Buzek 4%	Jerzy Buzek 2%	Lech Kaczyński 6%
Jerzy Buzek 3%	Leszek Miller 3%	Bronisław Geremek 4%	Bronisław Geremek 2%	Leszek Miller 4%
Leszek Balcerowicz 2%	Bronisław Geremek 2%	Hanna Gronkiewicz-Waltz 3%	Lech Kaczyński 2%	Andrzej Olechowski 2%
Inne konkretne nazwiska 10%	Jolanta Kwaśniewska 2%	Marian Krzaklewski 2%	Jolanta Kwaśniewska 2%	Jolanta Kwaśniewska 1%
	Hanna Gronkiewicz-Waltz 2%	Andrzej Lepper 2%	Jarosław Kalinowski 2%	Marek Borowski 1%
	Marian Krzaklewski 2%	Tadeusz Mazowiecki 2%	Marian Krzaklewski 2%	Jarosław Kalinowski 1%
		Leszek Miller 2%		Jerzy Buzek 1%
Żaden, nie ma takiego polityka 21%	Żaden, nie ma takiego polityka 18%	Żaden, nie ma takiego polityka 19%	Żaden, nie ma takiego polityka 25%	Żaden, nie ma takiego polityka 20%
Trudno powiedzieć 31%	Trudno powiedzieć 26%	Trudno powiedzieć 23%	Trudno powiedzieć 20%	Trudno powiedzieć 17%

Porównując wyniki ostatniego rankingu z wynikami z lat poprzednich łatwo zauważyć, że z roku na rok zwiększa się popularność prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego jako polityka roku najbardziej godnego tego miana.

Trzeba też odnotować, że znacznie lepszy wynik niż rok temu uzyskał Lech Kaczyński, a Andrzej Lepper, którego w 2000 roku nie było w czołówce wymienianych polityków, awansował aż na drugie miejsce. Należy jednak zaznaczyć, że zajmującego pierwszą pozycję Aleksandra Kwaśniewskiego wytypowało czterokrotnie więcej osób niż lidera Samoobrony. Częściej niż dotychczas w minionym roku wymieniano obecnego premiera Leszka Millera (rok temu wyróżniło go tylko 1% badanych).

Stracił natomiast na popularności Andrzej Olechowski; rzadziej wymieniano również pozostałych polityków docenionych przez rok - niektórzy nie uzyskali nawet 0,5% wskazań (Bronisław Geremek, Marian Krzaklewski).

Warto jeszcze zauważyć, że wśród osobistości dostrzeżonych przez respondentów znalazł się Władysław Bartoszewski - polityk, którego popularności nie można wiązać z wyborami parlamentarnymi i ich wynikiem.

Opracował

Włodzimierz DERCZYŃSKI

A N E K S

Tabela 1. Któremu z polskich polityków należy się, Pana(i) zdaniem, miano POLITYKA ROKU 2001? Chodzi o człowieka, który najlepiej działał, zrobił najwięcej w interesie kraju, społeczeństwa, ludzi takich jak Pan(i). (%)

	Aleksander Kwaśniewski	Jolanta Kwaśniewska	Andrzej Lepper	Leszek Miller	Leszek Balcerowicz	Władysław Bartoszewski	Marek Borowski	Jerzy Buzek
Ogółem	33	1	8	4	1	1	1	1
Płeć								
Mężczyźni	37	1	6	6	0	1	1	1
Kobiety	29	1	9	2	1	0	1	1
Wiek								
18-24 lat	28	1	12	4	0	0	1	2
25-34	30	0	8	4	0	0	0	1
35-44	30	3	6	2	0	1	2	0
45-54	37	2	8	2	2	1	1	1
55-64	39	0	7	4	0	0	2	2
65 lat i więcej	34	1	5	6	1	1	1	1
Miejsce zamieszkania								
Wies	32	2	12	4	0	0	1	1
Miasto do 20 tys.	37	0	7	1	0	0	2	0
20-100 tys.	26	0	3	4	1	0	1	1
101-500 tys.	38	0	5	4	0	0	2	1
501 tys. i więcej mieszk.	31	0	5	3	0	0	0	1
Wykształcenie								
Podstawowe	34	1	10	3	0	1	0	1
Zasadnicze zawodowe	31	2	8	3	0	1	1	1
Średnie	31	2	8	4	1	0	2	1
Wyższe	40	0	2	5	2	0	2	0
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	37	0	0	5	1	0	4	0
Prac.umysł.niż.szczebla	25	1	6	3	2	0	5	0
Pracownicy fiz.- umysł.	31	3	13	0	0	0	0	3
Robotnicy wykwalifikowani	37	0	4	3	0	4	2	0
Robotnicy niewykwalifik.	27	3	12	3	0	0	0	4
Rolnicy	25	3	18	5	0	0	0	0
Pracujący na własny rach.	33	0	10	0	1	0	0	0
Bierni zawodowo								
Renciści	35	0	9	3	0	0	0	1
Emeryci	38	1	5	6	0	1	0	1
Uczniowie i studenci	32	0	5	4	0	0	0	3
Bezrobotni	25	0	13	4	0	0	2	0
Gospodynie domowe i inni	40	0	2	0	4	0	0	0
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	31	0	10	2	0	1	4	1
społce właścicieli	25	5	2	5	3	2	0	1
prywatnych i państwa	36	1	6	3	0	0	1	2
sekt. prym. poza rolnict.	31	3	21	5	0	0	0	0
prywatnym gosp. rolnym								
Dochody na jedną osobę								
Do 275 zł	31	0	12	6	0	0	1	1
276-399	40	0	11	6	0	0	1	3
400-549	30	1	7	3	0	1	2	1
550-799	29	2	6	3	1	2	1	1
Powyżej 799 zł	41	1	3	4	1	0	1	1
Ocena własnych war. mater.								
Złe	28	1	12	3	0	0	0	0
Średnie	32	2	6	5	0	1	1	2
Dobre	40	0	5	2	2	1	2	1
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	27	0	14	0	0	0	3	2
Raz w tygodniu	28	1	7	0	1	0	1	1
1-2 razy w miesiącu	35	2	12	2	0	1	2	1
Kilka razy w roku	43	1	5	5	0	0	0	0
W ogóle nie uczestniczy	32	1	5	4	2	0	1	1
Poglądy polityczne								
Lewica	50	1	4	9	0	1	3	1
Centrum	31	2	11	3	1	1	1	3
Prawica	23	0	5	1	1	1	0	0
Trudno powiedzieć	20	1	11	0	0	0	0	0

Tabela 1 (cd.)

	(%)							
	Lech Kaczyński	Jarosław Kalinowski	Andrzej Olechowski	Jan Olszewski	Inne nazwisko	Żaden, nikt	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	6	1	2	1	5	20	17	953
Płeć								
Mężczyźni	6	0	4	1	5	21	10	456
Kobiety	6	2	1	0	4	20	23	497
Wiek								
18-24 lat	7	0	3	1	2	23	16	147
25-34	8	2	5	0	5	20	17	173
35-44	6	0	2	0	7	22	17	186
45-54	7	2	2	0	5	22	11	197
55-64	8	0	1	4	2	16	14	94
65 lat i więcej	1	1	1	1	4	17	25	156
Miejsce zamieszkania								
Wieś	3	1	1	1	4	15	21	351
Miasto do 20 tys.	5	0	2	1	4	20	21	112
20-100 tys.	5	2	2	1	5	31	12	187
101-500 tys.	10	0	3	0	8	21	11	186
501 tys. i więcej mieszk.	10	0	5	1	8	20	17	117
Wykształcenie								
Podstawowe	4	1	0	0	4	20	21	245
Zasadnicze zawodowe	7	0	2	1	3	22	19	262
Średnie	6	2	4	1	6	19	16	332
Wyższe	8	0	4	0	7	23	6	113
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	10	0	1	0	8	27	7	63
Prac. umysł. niz. szczebla	6	0	5	0	8	26	14	72
Pracownicy fiz.-umysł.	9	0	2	0	1	19	19	95
Robotnicy wykwalifikowani	3	0	3	0	5	28	8	78
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	0	0	2	24	27	38
Rolnicy	2	8	0	0	1	12	15	48
Pracujący na własny rach.	14	0	12	3	5	13	8	54
Bierni zawodowo								
Renciści	3	4	0	1	3	20	20	110
Emeryci	4	1	1	1	4	16	21	183
Uczniowie i studenci	12	0	3	2	2	23	11	79
Bezrobotni	9	0	1	0	3	24	19	97
Gospodynie domowe i inni	0	0	5	0	11	9	29	32
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	5	0	1	0	4	25	16	137
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	10	0	10	1	5	20	11	79
sekt. prywat. poza rolnict.	7	0	3	1	4	22	12	201
prywatnym gosp. rolnym	2	4	0	0	11	9	16	54
Dochody na jedną osobę								
Do 275 zł	3	1	4	0	5	19	17	142
276-399	5	2	0	1	9	13	18	123
400-549	5	1	0	2	7	19	20	148
550-799	10	0	2	0	4	19	19	149
Powyżej 799 zł	9	0	2	0	7	21	9	199
Ocena własnych war. mater.								
Złe	5	1	2	1	5	23	18	341
Średnie	7	1	1	1	2	19	21	391
Dobre	6	1	5	0	8	18	9	221
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	9	0	0	0	7	17	21	46
Raz w tygodniu	7	2	2	1	4	23	20	452
1-2 razy w miesiącu	7	1	1	0	3	15	13	171
Kilka razy w roku	4	0	2	1	5	22	11	196
W ogóle nie uczestniczy	2	0	5	0	9	16	20	86
Poglądy polityczne								
Lewica	3	1	1	0	3	14	11	287
Centrum	6	0	2	1	3	28	10	268
Prawica	16	2	7	1	11	18	11	179
Trudno powiedzieć	2	1	0	1	4	21	38	216